

شناسه	رویه اجرایی	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۱/۰۲/۰۷
عنوان موضوع	بررسی خسارت وارد شده به محصول پسته در اثر کاهش دمای ابتدای سال جاری و راهکارهای پیشنهادی جهت جبران خسارت		
مرجع طرح موضوع	دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان کرمان، کمیسیون کشاورزی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان و انجمن پسته ایران		
شرح موضوع	استان کرمان در مجموع ۲۱۲ هزار هکتار باغ مشمر دارد که در جریان سرمای روزهای آخر اسفند ماه و هفته دوم فروردین، در مجموع از ۲۰ تا ۱۰۰ درصد متحمل خسارت شدند. بررسی‌ها نشان می‌دهد خسارت سرما به باغ‌های پسته کرمان حداقل ۱۳ هزار میلیارد تومان برآورد می‌شود و در برخی نقاط خسارت سرمازدگی به ۱۰۰ درصد رسیده است. این در حالیست که در مناطقی از رفسنجان و شهر بابک، باغداران محصول سال آینده پسته را نیز از دست داده‌اند. بنابراین با توجه به اینکه تقریباً همه ساله بخشی از محصول پسته استان به دلیل سرمازدگی از بین می‌رود، از طرفی چون پسته سهم قابل توجهی در صادرات محصولات کشاورزی دارد دولت سالانه بار مالی زیادی را بابت سرمازدگی تحمل می‌کند. هم چنین این فقط باغدار نیست که دچار خسارت سنگین شده است بلکه بسیاری از شغل‌ها در زنجیره اشتغال پسته از دست رفته است؛ این زنجیره از کارگران روزمزد و کارگران واحدهای فرآوری گرفته تا کانتینرداران و گمرکات را دربرمی‌گیرد. از این رو خسارت ۱۳ هزار میلیارد تومانی باغداران پسته کرمان آنقدر بالاست که تنها اعطای وام و استمهال وام سال‌های گذشته دردی از آنها دوا نمی‌کند و حالا آنها چشم انتظار تمهیداتی برای جبران بخشی از خسارت‌ها هستند، که نیاز است راهکارهایی بدین منظور اندیشیده شود. لازم به ذکر است که در این راستا جلسه ای با عنوان "رسیدگی به وضعیت کشاورزان خسارت دیده از سرمازدگی در استان کرمان" در تاریخ ۱۴۰۱/۰۱/۱۶ با حضور وزیر جهاد کشاورزی، رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی و نماینده مردم کرمان و راور، استاندار کرمان، سرپرست بانک کشاورزی، معاون برنامه ریزی و اقتصادی، معاون امور باغبانی، رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان کرمان، قائم مقام مدیر عامل و عضو هیئت مدیره صندوق بیمه کشاورزی، مدیر کل دفتر امور مجلس و نماینده اتاق کرمان برگزار و مصوباتی به تصویب رسید.		
ایرادات و مشکلات مطروحه	- با توجه به خسارت سنگین وارد شده به کشاورزان، با سررسید شدن زمان تسهیلات، باغداران خسارت دیده توانایی انجام تعهدات مربوط به وام های پیشین را ندارند. - خشکسالی و خسارت به وقوع پیوسته، توان مالی و درآمد باغداران را به شدت محدود کرده است. از این رو با توجه به اینکه دومین سال متوالی است که به باغات استان خسارت وارد شده و هم چنین به دلیل ناکافی بودن و نرخ بالای تسهیلات، کشاورزان برای تعمیر، نگهداری و هزینه های جاری باغات نیاز به منابع مالی دارند. - غرامت پرداختی به کشاورزان همواره با تاخیر صورت پذیرفته و عمدتاً صرف تجدید مجدد بیمه باغات می‌شود. هم چنین با توجه به اینکه خسارت وارده در گستره وسیعی از باغات استان به وقوع پیوسته است، به دلیل محدود بودن و عدم تخصیص صد در صدی اعتبارات، غرامت پرداختی برای جبران خسارت ناکافی بوده و میزان خسارت و غرامت پرداختی به کشاورزان تناسبی ندارد. - افزایش تعرفه برق و آب بها در شرایط فعلی موجب افزایش هزینه تولید و سایر هزینه های کشاورزان می‌شود.		

چند سالی می‌شود که جایگاه پسته استان کرمان به عنوان استانی که سالها پرچمدار تولید این محصول بوده است، متزلزل شده است. علاوه بر این کشاورزانی که روزی جزو ثروتمندترین افراد استان محسوب می‌شدند، اکنون با تحمل خسارات پی در پی، طی سالیان متمادی هر روز با یک مشکل دست و پنجه نرم می‌کنند؛ از این رو دبیرخانه شورا به موجب وظیفه قانونی خود، با برگزاری جلسات کارشناسی در تاریخ‌های ۱۴۰۱/۰۱/۲۲، ۱۴۰۱/۰۱/۱۶ و ۱۴۰۱/۰۱/۲۴ به بررسی موضوع پرداخت.

این جلسات با حضور ریاست و نائب رئیس اتاق، نمایندگان از کمیسیون کشاورزی اتاق و هم چنین نمایندگان از استانداری کرمان، سازمان جهاد کشاورزی شمال استان کرمان، بانک کشاورزی، پژوهشکده پسته، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی، اداره کل هواشناسی استان کرمان، انجمن پسته ایران و تعدادی از فعالین اقتصادی در محل سالن کنفرانس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تشکیل و پس از بحث و بررسی موارد زیر مطرح گردید.

در ابتدا **جناب آقای کاربخش نائب رئیس محترم اتاق**، گزارشی از اقدامات انجام شده به منظور جبران خسارات ناشی از پدیده سرمازدگی ابتدای سال را به شرح زیر ارائه نمودند:

سرمازدگی محصولات کشاورزی در هفتم تا نهم فروردین ماه شوک بزرگی به پسته کاران استان وارد کرده و خسارات بسیار شدیدی را به بار آورد؛ که در گزارشات صدا و سیما نیز مشهود بود^۱.

از این رو بلافاصله پس از وقوع این پدیده، به منظور تعیین میزان خسارت وارد شده و جبران آن، بازدیدهای میدانی از باغات پسته توسط کارشناسان جهاد کشاورزی، مدیر عامل و نمایندگان صندوق بیمه محصولات کشاورزی و سایر مسئولین استان بعمل آمد. سپس گزارشات تهیه شده به همراه پیشنهادات مربوطه توسط سازمان جهاد کشاورزی به وزیر محترم جهاد کشاورزی منعکس و در جلسه "رسیدگی به وضعیت کشاورزان خسارت دیده از سرما زدگی در استان کرمان" در تاریخ ۱۴۰۱/۰۱/۱۶ مورد بررسی قرار گرفت. در نتیجه جلسه مذکور، مواردی به شرح زیر مطرح گردید:

- معاونت برنامه ریزی و اقتصادی با اعتباراتی که از محل تبصره ۱۸ قانون بودجه در اختیار دارد (برای استان های فارس و کرمان) به بانک کشاورزی کمک نماید تا اقدامات لازم برای پرداخت ما به التفاوت خسارت وارده و خسارت پرداخت شده از طریق شارژکارت صورت گیرد. البته بهتر بود از عبارت "کشاورز کارت" یا "باغدار کارت" استفاده می‌شد که نام جامع تری است.
- بانک کشاورزی نسبت به استمهال بدهی باغداران و کشاورزان خسارت دیده از سرمازدگی اقدام نماید. در این خصوص با پیشنهاد امهال بدهی باغداران خسارت دیده موافقت نشد.
- با توجه به گستردگی خسارات وارده در خصوص تامین اعتبار کمک به خسارت دیدگان، مکاتباتی با چند استان صورت گیرد.
- با توجه به کافی نبودن منابع صندوق بیمه برای جبران خسارت، بایستی ستاد بحران تشکیل شود. لازم به ذکر است خسارات ذکر شده علاوه بر باغات پسته، بخش های دیگری را نیز شامل می‌شود. از این رو میزان غرامت پرداختی بیش از مقدار برآورد احتمالی است. همچنین بند (خ) ماده ۳۳ نیز برای امهال تسهیلات سررسید شده مقرر شده است؛ زیرا در سال گذشته هیات وزیران برای امهال، ۲ هزار میلیارد تومان و برای تسهیلات قرض الحسنه، ۳ هزار میلیارد تومان مصوب کرده است.

جمع بندی جلسات

^۱ برآورد میزان خسارت حدود ۱۴ هزار میلیارد تومان بدون در نظر گرفتن خسارت سال آینده است.

– موضوع مقابله و پیشگیری از سرمازدگی در دستور کار دفتر توسعه پایدار و امور فناوری معاون وزیر و رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی قرار گرفت تا با همکاری موسسات علمی و تحقیقاتی مرتبط با سرمازدگی، پیشنهادات لازم در این خصوص ارائه گردد.

علاوه بر این در جلسه ۱۴۰۱/۰۱/۱۶ موضوع ایجاد و توسعه ایستگاه های هواشناسی مطرح گردید اما در این خصوص تصمیمی گرفته نشد. با این وجود منابع و ظرفیت های جهاد کشاورزی، مراکز تحقیقاتی و مطالعاتی و حتی منابع و ظرفیت های کشاورزان و باغداران برای ایجاد ایستگاه های هواشناسی در دسترس است. ضمن اینکه افزایش تعرفه مصرف انرژی در بخش کشاورزی از اسفند ماه ۱۴۰۰ از سوی وزارت نیرو موجب گلایه بخش بزرگی از باغداران بود که در جلسه فوق مطرح گردیده و به تصویب مصوبه ای منجر نشد. از این رو در شرایط کنونی دولت می تواند تعرفه را به حالت قبل از اسفند ۱۴۰۰ برگرداند تا قسمتی از مشکلات کشاورزان خسارت دیده کم شود.

جناب آقای محمدی مفرد، رئیس محترم بانک کشاورزی و دبیر شورای هماهنگی بانک های استان، ضمن

اشاره به مصوبات جلسه ۱۴۰۱/۰۱/۱۶ موارد زیر را مطرح نمودند:

مصوبات جلسه باید قابلیت اجرا داشته باشند. زیرا دولت قبلی بند (خ) ماده ۳۳ را در تیر ماه مصوب کرد ولی تا پایان سال منابع آن برای بانک کشاورزی تامین نگردید. از این رو بانک کشاورزی از چه منابعی باید شرایط استمهال بدهی را مهیا کند؟

ایشان در ادامه ضمن تاکید بر مساله ساز شدن تجمیع و تمدید اصل، سود و سود پس از سررسید در محاکم قضایی برای بانک ها افزودند: در خصوص تسهیلات سررسید شده برای انجام هر اقدامی، تسهیلات گیرنده ابتدا باید سود پس از سررسید را واریز نماید تا برای اصل و سود آن تصمیم گیری شود. از این رو کشاورزی که تسهیلات سررسید شده دارد، می تواند بعد از تعیین تکلیف تسهیلات قبلی، تسهیلات جدید دریافت کند.

جناب آقای کاربخش در این خصوص بیان کردند که در جلسه فوق الذکر به مساله واریز سود در سررسید اشاره شد و وزیر محترم جهاد اذعان داشتند برای استمهال بدهی کشاورزان خسارت دیده این مورد صدق نمیکند.

جناب آقای محمدی مفرد در خصوص استفاده از بند (خ) ماده ۳۳ نیز افزودند: در سال های قبل سقف ۵۰ میلیون تومان قید شده بود اما در حال حاضر این قید برداشته شده است از این رو چنانچه مقدار بیشتر از سقف تعیین شده باشد با اعلام بانک ها و بانک مرکزی، مجدد سازمان برنامه نسبت به ترمیم آن اقدام می کند.

در سیستم اجرای بانکی "استمهال تسهیلات باغداران خسارت دیده از سرما" ایجاد شود تا این نوع تسهیلات تعیین تکلیف شود.

همچنین با توجه به شرایط خاص استان، بانک ها بند (خ) را بدون محدودیت اجرایی کرده و نتیجه استمهال را جهت صدور تضمین نامه اجرای آن به بانک مرکزی اعلام نمایند.

ایشان در انتها با تاکید بر عدم وجود استدلالی در خصوص عدم مشمولیت استمهال برای صنایع تبدیلی کشاورزی، خدماتی و بازرگانی، به سخنان خود پایان دادند.

نماینده محترم جهاد کشاورزی در این خصوص موارد زیر را مطرح نمودند:

بر اساس برآورد انجام شده به ۳۵۰ میلیارد تومان برای اجرای بند (خ) در استان نیازمندیم. از این رو با توجه به اجرایی شدن بند (خ) توسط بانک کشاورزی و اجرا نشدن بند مذکور در سایر بانک ها، بهتر است مصوبه ای به منظور مکلف شدن همه ی بانک ها برای اجرای بند (خ) تصویب شود. علاوه بر این پیشنهاد می شود صنایع تبدیلی کشاورزی و صنایع وابسته به محصولات باغی نیز شامل بند (خ) شوند.

برای مقابله با سرما زدگی در آینده به برنامه نیاز است. کارهایی در مراکز تحقیقاتی انجام شده و تعدادی از مالکین

نیز اقداماتی را انجام داده اند که به نتیجه رسیده اند. پیشنهاد می شود از نتایج تحقیقات انجام شده و اقدامات قبلی استفاده شود و در کنار آن پژوهش های تکمیلی انجام و یافته های حاصل از پژوهش را انتقال و به مرحله اجرا درآورد.

در حال حاضر مراکز پژوهشی و تحقیقاتی در بحث سرمایه گذاری به جهاد اعلام نکرده اند که برای انجام پروپوزال های تحقیقاتی به چه میزان اعتبار مورد نیاز دارند. در صورت اعلام، جهاد کشاورزی آمادگی دارد تامین اعتبار امور پژوهشی را پیگیری نماید.

همچنین ایشان پیشنهاد دادند موسساتی داشته باشیم تا در زمان هشدار سرمایه گذاری اقدامات لازم را در باغات انجام دهند (به عنوان مثال باغات را به بخاری باغی تجهیز نمایند).

در ادامه جناب آقای مهندس ترابی موسوی عضو محترم هیات نمایندگان و رئیس محترم کمیسیون

کشاورزی اتاق گزارش تصویری از بازدیدهای میدانی باغات خسارت دیده، میزان خسارت وارده و توضیحاتی در آن خصوص را ارائه نمودند که بخشی از آن به شرح زیر می باشد:

میزان خسارت با توجه به متفاوت بودن نقاط مختلف استان، متفاوت بوده است. میزان خسارت در روزهای اول کمتر بود اما با گذشت زمان، خسارت خود بیش از پیش نشان داد. بعضی از باغات محصول زیادی نداشتند ولی همان مقدار هم، دچار خسارت شده بود.

- ۴۰ هزار هکتار سطح باغات سیرجان می باشد و ۲۰ هزار هکتار آن تحت پوشش بیمه هستند. عوامل مدیریتی که داخل باغ ها با گذاشتن قوطی های مشتعل گازوئیل اعمال شد، نتوانست جلوی سرمایه گذاری را بگیرد. خوشه های پسته خشک و رشد سال بعد نیز متوقف شده است. ۳۶ هزار هکتار آن بالغ بر ۲۰ تا ۸۰ درصد خسارت وارد شده است.

- بردسیر حدود ۱۴۰۰ هکتار باغ پسته مشجر دارد و تمام محصولات تا ۱۰۰ خسارت دیده اند.
- در نوق رفسنجان خسارت نزدیک ۱۰۰ درصد است و برگ های درخت به طور کامل خشک شده و سال آینده نیز محصول نخواهد داشت.

- در ناحیه خاتون آباد، تعدادی از باغات با استفاده از قوطی های گازوئیل از سرمایه گذاری جلوگیری کردند. این در حالی است که در باغ های مجاور به فاصله ۴ الی ۵ متر که اقدامات پیشگیرانه را انجام نداده بودند، بین ۷۰ تا ۸۰ درصد خسارت دیده اند.

- در زرنند ۳۷ هزار هکتار باغ پسته محصول خیلی خوبی داشت و خسارت ۱۰۰ درصد بوده است. پیش بینی خسارت در زرنند ۱۶۰۰ تا ۱۸۰۰ میلیارد تومان است.

- ۶۵ درصد از ۲۰۰ هزار هکتار باغات پسته بیش از ۵۰ درصد خسارت دیده و سال آینده هیچ محصولی نخواهد داشت و باغاتی که زیر ۵۰ درصد خسارت دیده اند در صورتیکه اتفاق دیگری حادث نشود، سال آینده محصول خواهند داشت.

- برآورد میزان محصول ۲۰۰ هزار هکتار حدود ۱۰۰ هزار تن پسته بود که با خسارت وارد شده حدود ۷۰ هزار تن از محصول را از دست داده ایم.

- مساله دیگری که مطرح است این است که تعدادی از باغداران که باغ خود را بیمه نموده بودند غرامتی که به عنوان خسارت دریافت می کنند بسیار ناچیز است. باغدارانی هم بوده اند که بیمه نبوده اند، تسهیلات هم نداشته و معشیت آن ها نیز از این راه بوده که باید برای این افراد کمک بلاعوض در نظر گرفته شود زیرا معیشت این باغداران به خطر افتاده است.

جناب آقای احمد زاده معاون محترم خدمات بیمه ای مدیریت بانک کشاورزی استان بیان کردند بیمه پایه از ۳ سال پیش برقرار بوده و است. منتها اگر کسی متقاضی بیمه تکمیلی بود می بایست بیمه پایه را خریداری می نمود. اما در حال حاضر بیمه پایه و بیمه تکمیلی جدا شده اند. هر کدام تعرفه جدا دارند و به جای بیمه تکمیلی، بیمه جامع جایگزین شده است و تمام عوامل خطر را تحت پوشش دارد. باغدار می تواند از بیمه پایه یا بیمه جامع استفاده نماید. اگر حدود ۷۰ درصد باغاتی که بیمه نبودند، فقط بیمه پایه را داشتند مقداری خسارت به ایشان پرداخت می شد.

پیشنهاد مشخص این است که بنا به تقاضای بسیاری از باغداران پسته کار استان خصوصا عمده مالکین، در سبد بیمه ای استان و برای محصول پسته، بیمه شاخص یا درآمد تدوین و ابلاغ شود. این مورد می تواند برای محصول خرما و گردو نیز پیش بینی، تهیه و تدوین شود.

جناب آقای دکتر نقوی رئیس محترم مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان کرمان عنوان کردند تنش های اقلیمی در استان بسیار بیشتر از استان های دیگری است که در حال توسعه کشت پسته هستند. خشکسالی های پیاپی موجب کاهش رطوبت هوا و خاک شده است و حساسیت نسبت به تغییرات دما در این استان به ویژه شمال استان بسیار زیاد تر است. ایشان در خصوص راه های پیشگیری از خسارت اعلام داشتند انجام هر کار علمی نیازمند تهیه اطلاعات پایه می باشد. کارهای پژوهشی و ارائه راهکارهای علمی برای مقابله با تنش های تغییرات دمایی اقلیمی نیازمند اطلاعات میدانی است. این اطلاعات در اثر پایش دائم نقاط هدف بوجود می آید. بنابر این باید سیستم های پایش آثار ناشی از نوسانات اقلیمی از پهنه های کشاورزی در استان ایجاد گردد. این امر می تواند با تهیه اطلاعات ماهواره ای (چند طیفی) و یا اطلاعات حاصل از پروازهای با ارتفاع کمتر (دقیق تر) مانند پهبادها انجام شود.

در ادامه **جناب آقای دکتر اسماعیل پور رئیس محترم پژوهشکده پسته رفسنجان** در گزارش خود بیان کردند طی سال های ۹۴ تا ۹۸ عوامل مختلف خسارت را در محصولات کشاورزی مورد بررسی قرار گرفته است. سرمازدگی و یخ زدگی ۳۸ درصد خسارت را به خود اختصاص داده و این مستلزم توجه بیشتر است. نتایج نشان می دهد از سال ۹۷ به بعد خسارات ناشی از نوسانات دمایی پر تکرار تر شده است و خسارت به صورت مستقیم، به صورت خشک شدن جوانه های گل، سیاه شدن سرشاخه ها و شاخه ها، تحریک رشد جوانه های رویشی و به صورت غیر مستقیم، به صورت شوک سرمایی در گیاه ایجاد می شود که باعث تغییرات هرمون توقف رشد و رویش و یا بالعکس می شود. پس از بازدیدهای میدانی گزارش مفصلی تهیه و برای آقای دکتر برومندی (معاون امور باغبانی وزارت جهاد) ارسال شده است. ایشان به طرح های تحقیقاتی انجام شده از جمله استفاده از دستگاه چاهک معکوس انتخابی جهت کنترل سرمای بهاره باغات، دستگاه مولد مه جهت کنترل سرمای بهاره و اشاره نمودند که در دهه ۸۰ تا ۹۰ در پژوهشکده انجام شده و دستگاه هایی که برای مقابله با سرما موثر بوده مورد بررسی قرار گرفته اند نتایج نشان می دهد این دستگاه ها حدود ۱ تا ۱٫۵ درجه تعدیل دمایی را می توانند داشته باشند و برای دماهای زیر ۴ یا ۶ درجه زیر صفر جوابگو نخواهد بود. در این میان تنها بخاری های باغی به عنوان یکی از اصول باغبانی مطرح هستند که معمولاً به صورت سنتی اجرا می شود.

ایشان اولویت های تحقیقاتی، ترویجی و اجرایی را در مراحل مختلف زمانی که سرما حادث می شود به شرح زیر اشاره نمودند:

- اقدامات مدیریتی کنترل و کاهش خسارت قبل از وقوع سرما

افزایش تعداد سیستم های ثبت کننده و پیش بینی کننده دما در مناطق مختلف پسته کاری که یکی از الزامات اجرایی است و باید مد نظر قرار گیرد و اطلاع به موقع به کشاورزان و افزایش سیستم های هشدار دهنده وقوع سرما، تغذیه مناسب عناصر ماکرو و میکرو، استفاده از کودهای حیوانی (که بایستی مورد بررسی قرار گیرد)، استفاده از تنظیم کننده های رشد گیاهی و محلول پاشی ترکیبات مناسب برای مقابله با تنش سرمازدگی، شناسایی ژنوتیپ های مقاوم به سرما در باغات و نواحی دچار خسارت سرما زدگی، توسعه و استفاده از ارقام مقاوم به سرما یا ارقام دیر گل

- اقدامات مدیریتی کنترل و کاهش خسارت همزمان با وقوع سرما که بر اساس پیش بینی ها باید انجام شود: استفاده از بسته ضایعات فرآوری پسته، پوست استخوانی و پوسته های پوک همراه با مواد نفتی، استفاده از بخاری های باغی پر شده با مواد نفتی (گازوئیل و پارافین) جهت کاهش خسارت سرمازدگی با در نظر گرفتن تعداد ظروف، فاصله مناسب بین منابع تولید حرارت و دود ناشی از سوختن مواد و همچنین نسبت مناسب مواد نفتی به منظور ارائه بیشترین حرارت و ماندگاری بیشتر زمان سوخت بخاری و...
- اقدامات مدیریتی کاهش خسارت و بازیابی گیاه پس از سرما زدگی استفاده از تنظیم کننده های رشد گیاهی، اسید های آمینه مناسب جهت کاهش خسارت ناشی از سرمازدگی و ترمیم بافت های آسیب دیده گیاه
- اقدامات آموزشی و ترویجی که نیاز است انجام شود: فرهنگ سازی برای بیمه نمودن باغات پسته توسط باغداران به منظور جبران خسارت های عوامل طبیعی از جمله سرما زدگی، ترویج و ایجاد باغات الگویی مبارزه با سرمازدگی در شهرستان های پسته خیز با استفاده از بخاری های باغی سنتی، برگزاری مانور مبارزه با سرما با استفاده از بخاری های باغی در اواخر اسفند ماه حداقل یکبار در هر منطقه جهت آشنایی و آمادگی بیشتر
- اقدامات اجرایی:

تجهیز باغات پسته مناطق مختلف پسته کاری به دستگاه های هواشناسی شرکت های دانش بنیان به طوریکه حداقل هر ۱۰ کیلومتر طول، یک دستگاه وجود داشته باشد و اطلاعات به مرکز ارسال شود، افزایش سیستم های ثبت کننده و پیش بینی کننده دما در مناطق مختلف پسته کاری و اطلاع رسانی به موقع به کشاورزان و بهبود سیستم های هشدار دهنده وقوع سرما، تخصیص سهمیه سوخت مناسب برای متقاضیانی که اقدام به تجهیز بخاری باغی می نمایند، انجام بیمه درآمد به جای بیمه عملکرد محصول به عنوان یک گزینه جدید در کنار سایر روش های حمایتی بیمه توسط صندوق بیمه محصولات کشاورزی، ایجاد زمینه ارائه تسهیلات کم بهره و مدت دار جهت سیستم مکانیزه باغی حفاظتی و کاهش خسارت عوامل طبیعی در باغات پسته توسط بانک کشاورزی

در سیستم های تحقیقاتی یکی از مشکلات بحث اعتبارات پژوهشی است. در حال حاضر سیستم های تحقیقاتی پژوهشگر خود گردان شده و منابع لازم برای کار های تحقیقاتی در اختیار ندارد.

جناب آقای محمدی مفرد در ادامه اشاره نمودند هر سال حدود ۱۲۰ میلیارد تومان تسهیلات مکانیزاسیون داده می شود. بهتر است جهاد کشاورزی با وزارتخانه مکاتبه نماید تا این تسهیلات، برای سال جاری در استان به تامین تجهیزات حفاظتی برای سرمازدگی و گرمزدگی اختصاص یابد.

سرکار خانم دکتر سلاجقه کارشناس محترم هواشناسی کشاورزی اداره کل هواشناسی استان کرمان ادامه

دادند اداره هواشناسی با امکانات و تجهیزات بسیار ضعیفی برای ارائه پیش بینی ها کار می کند و اداره تحقیقات هواشناسی بودجه بسیار ناچیزی برای امر تحقیقات دارد. شبکه پایش، تجهیزات و امکانات مناسب نداشته و نمی توان به باغداران آموزش های لازم را داد. استان کرمان علی رغم دارا بودن بیشترین ایستگاه های خودکار هواشناسی، امکان نگهداری ایستگاه ها را ندارد و عملاً برای پیش بینی ها استفاده مناسبی از این دستگاه ها نمی شود. ایشان به کالیبره نبودن دماسنج های باغات اشاره کردند و گفتند دمایی که این دما سنج ها نشان می دهد واقعی نیست. در باغات ابتدا باید دماسنج استاندارد استفاده شود و بعد ایستگاهی وجود داشته باشد تا اطلاعات به آن ارسال شود.

پیشنهاد دیگر این است که برای سال آینده چند باغ به عنوان شاخص انتخاب (به لحاظ سطح زیر کشت- نوع محصول بیشتر و ...)، پایش لازم انجام شود و بعد در آن مکان ها ایستگاه قرار داد. سایر باغات را نیز می شود با یک دماسنج هم پایش کرد.

جناب آقای مهندس رضایی دبیر کل محترم انجمن پسته ایران ضمن ارائه گزارشی از میزان تولید پنج سال گذشته شهرستان های استان کرمان از سال ۹۵ تا ۱۴۰۰، پیشنهاداتی را با توجه به نظرات مطرح شده در جلسه و مصوبات جلسه ۱۴۰۱/۰۱/۱۶ به شرح زیر عنوان نمودند:

- جلوگیری از اجرای طرح افزایش تعرفه برق چاه های کشاورزی در بخش باغات خسارت دیده (هیچ مستند قانونی نداشته و در شرایط کنونی هزینه های زیادی را تحمیل می کند).
 - حذف بند (ه) تبصره ۸ قانون بودجه ۱۴۰۱ در خصوص آب بها تعیین شده
 - احداث ایستگاه های هواشناسی در مکان های فاقد ایستگاه هواشناسی؛ استان دارای معادن است و این معادن می توانند در راستای رسالت های اجتماعی خود هزینه های ایجاد چند ایستگاه را تامین نمایند. در این خصوص می توان از توانایی های شرکت دانش بنیان بهره برد تا اطلاعات درست و به موقع به دست کشاورزان برسد. محقق شدن این امر نیازمند همراهی بخش خصوصی و دستگاه متولی بدون در نظر گرفتن حمایت منابع دولتی است.
 - جایگزینی بیمه درآمد به جای بیمه عملکرد
 - تسریع در پرداخت غرامت بیمه به باغدارانی که باغاتشان بیمه بوده، یادآور می شود پرداخت غرامت با تاخیر صورت می گیرد و بخش عمده ای از آن صرف تهاتر و تجدید بیمه باغات می شود و تناسبی میان میزان حق بیمه پرداختی و غرامت خسارت وجود ندارد.
 - پرداخت تسهیلات کم بهره؛ صنایع بزرگ استان می توانند بخشی از منابع و اعتبار خود را در بانک کشاورزی قرار دهند.
 - تخصیص اعتبار از محل ماده ۱۲ مدیریت بحران برای جبران بخشی از خسارت وارد شده
 - اختصاص کمک های بلاعوض دولتی به چاه های کشاورزی مناطق خسارت دیده
 - تخصیص سهمیه گازوئیل از طریق جهاد کشاورزی برای بخاری های باغی جهت کاهش خسارت
- جناب آقای دکتر مهرابی سرپرست محترم معاونت هماهنگی امور اقتصادی استانداری** نیز موارد زیر را بیان کردند.

مشکل کشاورزی ما در این است که کشاورزان به دنبال ارزش افزوده ناشی از قیمت زمین و آب هستند و به دنبال افزایش بهره وری نیستند و کشاورزی ما معیشتی، خرده پا، ریسک گریز و طلب کار است. بهتر است اتاق بازرگانی مستقل از ارگان های دولتی تهیه نقشه راهبردی توسعه استان در بخش کشاورزی را در دستور کار قرار دهد. در این خصوص تحلیل روش های گذشته می تواند در تدوین این نقشه راه موثر باشد. پیشنهاد می شود در یک دوره بلند مدت حداقل ۱۵ ساله متوسط عملکرد کاشت پسته استان را بررسی کرد که آیا در صورت داشتن یا نداشتن سرمایه گذاری آیا از دید اقتصادی توجیه پذیر است یا نه؟ چرا که در حال حاضر حدود ۱,۷ میلیارد مترمکعب آب برای تولید هر تن پسته در باغات استان مصرف می شود. مهمترین مشکلی بیمه بحث تعهدات اخلاقی است که ممکن است تضاد اخلاقی میان کارشناسان ارزیابی خسارت و بیمه وجود داشته باشد. بیمه درآمد بسیار پیچیده است و جایی می شود آن را اجرا نمود که دفاتر حسابداری و ... از عملکرد وجود داشته باشد. مشکل دیگر این است که عمده کشاورزان خرده پا هستند و باید مدلی پیدا نمود که در تامین وثایق، تضامین و ... برای این قشر آسان سازی شود. پیشنهاد این است که جهاد کشاورزی باغداران و کشاورزان نیازمند (کشاورزان دارای کمتر از یک هکتار) را شناسایی نمایند و اعتبارات را به سمت کمک به این افراد سوق دهند. در خصوص تخصیص سهمیه گازوئیل برای سال آینده نیز ممکن است شرایطی برای قاچاق سوخت فراهم شود که بایستی در این خصوص تامل شود. در خصوص تسهیلات مکانیزاسیون نیز بهتر است جهاد کشاورزی مجوز تخصیص اعتبارات مکانیزاسیون را با اولویت تجهیزات مربوط به گرمایش و سرمایش باغ اخذ نماید. همچنین شرایطی را فراهم نمایند که اعتبارات سایر محل ها نیز به سمت مکانیزاسیون هدایت شود. در نهایت مقرر گردید پیشنهادات زیر در صحن اصلی جلسه شورای گفت و گو مطرح گردند.	
- به منظور تعیین تکلیف و امهال بدهی بانکی باغداران خسارت دیده که سر رسید آن در سال ۱۴۰۱ می باشد، پیشنهاد می شود با عاملیت بانک کشاورزی: الف) هیئت محترم دولت مصوبه امهال تسهیلات مذکور را تصویب کرده و ابلاغ به سازمان برنامه و بودجه کشور جهت صدور تضمین نامه اجرای آن را در دستور کار قرار دهد. ب) با عنایت به مصوبه جلسه مورخ ۱۴۰۱/۰۱/۱۶ در خصوص استمهال بدهی باغداران خسارت دیده، چنانچه منظور، استفاده از ظرفیت بانک کشاورزی و اختیارات خارج از رویه دستورالعمل نحوه تعیین تکلیف مطالبات بانک ها (ابلاغی از سوی بانک مرکزی) است، پیگیری توسط سازمان جهاد کشاورزی به منظور اخذ مجوز لازم از بانک مرکزی جهت انجام فرآیند استمهال بدهی باغداران خسارت دیده خارج از رویه مذکور انجام شود. ج) به دلیل تاثیر پذیری صنایع تبدیلی بخش کشاورزی از موضوع استمهال بدهی باغداران خسارت دیده (به خصوص واحدهای فرآوری پسته)، لازم است با پیگیری سازمان جهاد کشاورزی مشمولیت لازم در جهت استفاده از استمهال این بخش معمول گردد. - به منظور نگهداری و اصلاح باغات پسته در جلسه ای که با حضور وزیر محترم جهاد کشاورزی و مسئولین محترم استان کرمان در تاریخ ۱۴۰۱/۰۱/۱۶ برگزار شد، مقرر گردید که با مسئولیت جناب آقای دکتر قربانی معاون محترم برنامه ریزی و اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی، تسهیلات "کشاورز کارت" از سوی بانک کشاورزی به باغداران خسارت دیده تخصیص یابد. لذا با عنایت به خسارت سنگین وارد شده به محصول پسته استان پیشنهاد می گردد برای اخذ مصوبه از هیئت محترم وزیران، با محوریت اتاق بازرگانی ظرف مدت ده روز پیگیری	پیشنهادهای

لازم جهت تخصیص کمک بلاعوض، از محل ستاد حوادث غیر مترقبه صورت پذیرد. - شناسایی کشاورزان خرده مالک خسارت دیده، با همکاری کمیسیون کشاورزی اتاق، بانک کشاورزی و جهاد کشاورزی و هدایت اعتبارات بلاعوض و کمک های دولتی به ایشان از طریق اخذ وکالتنامه محضری از شرکاء توسط نماینده مالکین - با توجه به خسارت حادث شده برای باغداران پسته و عدم محصول دهی در سال آینده، شرکت های صنعتی و معدنی بزرگ استان نسبت به تمرکز منابع به میزان حداقل ۵ تا ۶ هزار میلیارد تومان در بانک کشاورزی استان جهت پرداخت تسهیلات سرمایه در گردش اقدام نمایند - پیگیری تسریع در پرداخت غرامت بیمه به باغدارانی که باغ خود را بیمه کرده اند، حداکثر تا پایان شهریور ماه، توسط صندوق بیمه انجام شود. همچنین پیشنهاد می شود صندوق بیمه، اقدامات لازم جهت جایگزینی بیمه درآمد به جای بیمه عملکرد را تا آبان ماه سال جاری انجام دهد. - پیشنهاد می شود انجمن پسته ایران و کمیسیون کشاورزی اتاق بازرگانی، ظرف مدت یک ماه از طریق مکاتبه با شرکت آب منطقه ای و برق منطقه ای استان، جهت اخذ اطلاعات مربوط به برآورد میزان آب بهاء، تعداد چاه ها و ما به التفاوت قبض های برق اقدام نماید و گزارش نهایی از طریق شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی به هیئت وزیران اعلام گردد.	
صورتجلسه "رسیدگی به وضعیت کشاورزان خسارت دیده از سرمازدگی در استان کرمان" مورخ ۱۴۰۱/۰۱/۱۶	فهرست مستندات و مدارک پشتوانه